

สิทธิที่จะตาย

The Right to Die

ประภัสสร พงศ์พันธุ์พิศาล

ประวัติวิทยากร

วุฒิการศึกษา อนุปริญญาการพยาบาล/

ประกาศนียบัตรการผดุงครรภ์

นิติศาสตร์บัณฑิต/เนติบัณฑิตไทย

ประกาศนียบัตรชั้นสูงการบริหารงาน

ภาครัฐและกฎหมายมหาชนสถาบัน

พระปกเกล้า

ประสบการณ์ อดีตที่ปรึกษากฎหมายสภาการพยาบาล

อาจารย์พิเศษชุดวิชากฎหมายกับ

การประกอบวิชาชีพการพยาบาล

ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย

โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง

ขอใช้สิทธิตาย-

ขอใช้สิทธิตาย - นางองคาล เซอร์บีร์ อดีตครูสอนหนังสือชาวฝรั่งเศส ที่ป่วยเป็นโรคเอสดีไอ นิวโรบราสโตมา เนื่องกร้ายที่ผิดปกติบริเวณโพรงจมูก ซึ่งจะทำให้เซอร์บีร์เจ็บปวดอย่างมาก โดยเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ นางเซอร์บีร์ได้ออกมาร้องขอต่อสู้และประธานาธิบดีนิโกลาส์ ซาร์โกซี ขอใช้สิทธิในการทำให้ตายอย่างสงบ ซึ่งเป็นเรื่องผิดกฎหมายในฝรั่งเศสและประเทศอื่นๆ ในยุโรปหลายประเทศ เพื่อที่จะไม่ต้องทนทุกข์ทรมานกับโรคร้ายที่ไม่สามารถรักษาให้หายได้อีกต่อไป (เอเอฟพี)

กรณีศึกษา

เอพี

คนเราเลือกเกิดไม่ได้ แต่เลือกที่จะมีชีวิตแบบไหนได้ ซึ่งในท้ายที่สุดแล้วอาจหมายถึงสิทธิในการเลือกชีวิตด้วยวิธีการุณยฆาต (ยูทานาเซีย-Euthanasia) เป็นประเด็นที่นักกำลังวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักในเวลานี้ หลังจากที่ศาลาอาญา อีเซวาร์เรีย ผู้ป่วยกล้ามเนื้อลีบรายหนึ่ง อ้อนวอนให้ช่วยทำการุณยฆาตให้เธอ เพื่อให้ได้พบกับความตายอย่างสงบสุข หลังจากต้องทนทุกข์ทรมานนอนโรงพยาบาลเพื่อรักษาอาการนานถึง 20 ปี

ชีวิตที่เป็นสุขของฉันทน์จบไปตั้งนานแล้ว มีแต่ความทุกข์ทรมานที่จะหมดสิ้นเมื่อไหร่ เพราะฉะนั้น ฉันทน์จึงอยากให้หมอช่วยฉันทน์สักครั้ง อีเซวาร์เรีย วัย 51 ปี กล่าว อีเซวาร์เรีย ซึ่งป่วยด้วยโรคนี้มาตั้งแต่ 11 ขวบ เลือกให้แพทย์หรือเครื่องช่วยหายใจของเธอออก ยูทานาเซีย เป็น ภาษากรีก ที่แปลว่า "การตายอย่างมีความสุข" ทั่วไปแพทย์จะมี 2 ทางเลือกเพื่อช่วยให้ผู้ป่วยก้าวผ่านความทรมานจากโรคภัยและวงจรชีวิตลงอย่างสงบตามที่ต้องการและใจ ได้แก่ การช่วยโดยฉีดยา ให้ยา หรือถอดเครื่องช่วยหายใจ การปล่อยให้ตายอย่างสงบโดยหยุดหรือเลิกรักษา

อีเซวาร์เรีย

มือผู้ป่วยขอใช้ 'สิทธิเลือกตาย'

ปัจจุบัน สเปนถือเป็นชาติยุโรปที่เปิดกว้างเรื่องสิทธิส่วนบุคคล อนุญาตให้ชาวสเปนแบ่งแต่งงานกันได้และผ่อนคลายนโยบายการจ้าง

อย่างไรก็ดี การทำการุณยฆาตก็ยังเป็นเรื่องผิดกฎหมาย ใครที่คิดจะช่วยเหลือผู้ป่วยด้วยวิธีนี้ ต้องรับโทษจำคุกอย่างน้อย 6 เดือน แต่รัฐบาลสเปนก็ยังต้องการหิบบยประเด็นนี้ขึ้นมาทำให้กฎหมาย เนื่องจากเห็นว่า เป็นสิทธิส่วนบุคคลของผู้ป่วยที่จะหากใครรายที่เป็นอยู่นั้นไม่มีทางรักษา หากหนีไปอยู่ประเทศเพื่อนบ้านในยุโรปที่มีกฎหมายอนุญาตให้แพทย์ทำการุณยฆาตได้นั้น ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ และเบลเยียม ในเนเธอร์แลนด์ ผู้ป่วยต้องมีอายุเกิน 12 ปีขึ้นไป โดยเป็นผู้ที่ออกตายอย่างสงบด้วยวิธีนี้ติดปีละหลายหมื่นคน ส่วนใหญ่เป็นวัยชรา

ทั้งนี้ คำขอของอีเซวาร์เรีย กลับกระตุกความสนใจของชาวสเปนขึ้นมาอีกครั้งว่า คนเราจะเลือกที่จะมีชีวิตตนเองได้หรือไม่ในท้ายที่สุด หลังจากทีสื่อทีวีและหนังสือพิมพ์ต่างประโคมภาพข่าวสภาพอันน่าเศร้าของเธอผ่านสายตาคู่มีชีวิตที่ปกติสุข ขณะที่รายการทีวีและวิทยุแห่งนั้นตั้งประเด็นสนทนาเกี่ยวกับการทำ

ุณยฆาต สตีเฟน เคอร์ติส ผู้ป่วยสมองใจตายแห่งเมืองลีดส์ในอังกฤษ เป็นผู้ป่วยกล้ามเนื้อลีบรายหนึ่ง ที่ต่อสู้เพื่อสิทธิเลือกตายอย่างสงบ และสุดท้ายก็ทำสำเร็จ อย่างไรก็ตาม อีเซวาร์เรียกลับต่างกับ เพราะเธอต้องการให้การตายของเธอถูกต้อง เป็นทางการ และกระทำโดยแพทย์เท่านั้น เฟอร์นันโด มาร์ติน แพทย์และโฆษกของสมาคมการุณยฆาตที่ชื่อว่า "สิทธิเลือกตายอย่างสงบที่เรย์" ยืนยันว่า คำขอของ

เครื่องช่วยหายใจ หมายความประจำตัวอีเซวาร์เรีย เพียงว่า ทางโรงพยาบาลอาจปฏิเสธคำขอของเธอ เพราะเป็นเรื่องผิดกฎหมายแม้ผู้ป่วยจะสมัครใจก็ตาม และท้ายที่สุดก็อาจเชิญให้อีเซวาร์เรียย้ายออกไปรักษาที่อื่นแทน

มีการเปิดเผยว่า อีเซวาร์เรียตั้งชื่อได้อ่านเรื่องราวของ รามอน เบเนมเรโด ผู้ป่วยโรคหัวใจพิการที่ขาและแขนข้างขวาของเธอที่พิการที่ขาและแขน และสุดท้ายก็ต้องให้वानให้เพื่อนแอนโทเนีย เพื่อช่วยมัน 1 ปี 21 ปี 2541 อีเซวาร์เรียใช้ชีวิตคนเดียวในโรงพยาบาลอย่างอ้างว้างมานาน หลังสามีเสียชีวิต แม้มีลูกชายแต่ก็ไม่สามารถเลี้ยงดู ขณะที่น้องชายคนเดียวที่มียุติไม่ได้ติดต่อกับกันมานานแล้ว "บางครั้งความเจ็บปวดทางกายก็เทียบไม่ได้เลยกับความโดดเดี่ยว แม้คุณจะได้รับกำลังใจจากผู้คนมากมายก็ตาม" อีเซวาร์เรีย กล่าว

สัปดาห์ที่ 29

คริสเตียน โนเบอร์ การธนาคารกลางฝรั่งเศส เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน เศรษฐกิจยุโรปกำลังจะก้าวผ่านการเติบโตอย่างยั่งยืน ข้อมูลการขยายตัวและผลผลิตทางเศรษฐกิจในอีก 2-3 เดือนข้างหน้าไปอย่างถูกต้องและจริงจัง อย่างไรก็ตาม รัฐบาลต่างๆ ควรเร่งปฏิรูปโครงสร้างภายในประเทศเพื่อกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจของยุโรปในระยะยาว

ฌอน ฟรังซิส ซีอีโอประธานและหัวหน้าคณะผู้บริหารของตลาดหุ้นยูโรเน็กซ์ เย็นกำลังจะควบรวมการดำเนินงานตลาดหุ้นนิวยอร์ก เปิดเพียง 29 พฤศจิกายน ว่า ได้เชิญให้ตลาดหุ้นโตเกียวเข้าร่วมครั้งนี้ เพื่อนำไปสู่การซื้อขายตลาดใน 3 ทวีป

ทั้งนี้ ตลาดหุ้นโตเกียว แยมเมื่อเดือนตุลาคมที่ผ่านมา กำลังเจรจาเรื่องการรวมกับตลาดหุ้นนิวยอร์ก ซึ่งเมื่อเดือนมิถุนายน ถึงแม้ตัวเข้ากับยูโรเน็กซ์ มูลค่าล้านเหรียญสหรัฐ (ราว 3 ล้านบาท) เพื่อสร้างตลาดเป็นรายแรก

ด้านบริษัทกับหุ้นนิวยอร์กและแนสแด็กประกาศแผนควบรวมกิจการกับยูโรเน็กซ์แล้ว ซึ่งเข้าด้วยกัน นับเป็นความเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ตั้งแต่ 72 ปีก่อน ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้

PREPARED BY:
Thomas G. Van Matre, Jr., of
TAYLOR & VAN MATRE, P.A.
4300 Bayou Boulevard/Suite 16
Pensacola, Florida 32503
(850) 474-1030
Our File: PW-1162

COPY

LIVING WILL

Declaration made this 22nd day of November, 2002. I, S [REDACTED] LARPE, willfully and voluntarily make known my desire that my dying not [REDACTED] d under the circumstances set forth below, and I do hereby declare:

If at any time I should have a terminal condition and if my attending or treating physician and another consulting physician have determined that there is no medical probability of my recovery from such condition, I direct that life-prolonging procedures be withheld or withdrawn when the application of such procedures would serve only to prolong artificially the process of dying, and that I be permitted to die naturally with only the administration of medication or the performance of any medical procedure deemed necessary to provide me with comfort, care or to alleviate pain.

It is my intention that this declaration be honored by my family and physician as the final expression of my legal right to refuse medical or surgical treatment and to accept the consequences for such refusal.

In the event that I have been determined to be unable to provide express and informed consent regarding the withholding, withdrawal, or continuation of life-prolonging procedures, I designate, as my surrogate to carry out the provisions of this declaration, my friend:

NAME : Gerald David Raithel
ADDRESS : 1408 Mary Jo Drive
Gardnerville, New York 89460
PHONE : (775) 265-2919 NEVADA

I understand the full import of this declaration, and I am emotionally and mentally competent to make this declaration.

ADDITIONAL INSTRUCTIONS (optional):

WITNESSES:

ANDREW E. MIDLER
PRINT NAME
Andrew E. Midler
Address: 8715 Chesapeake
Pensacola, Fla

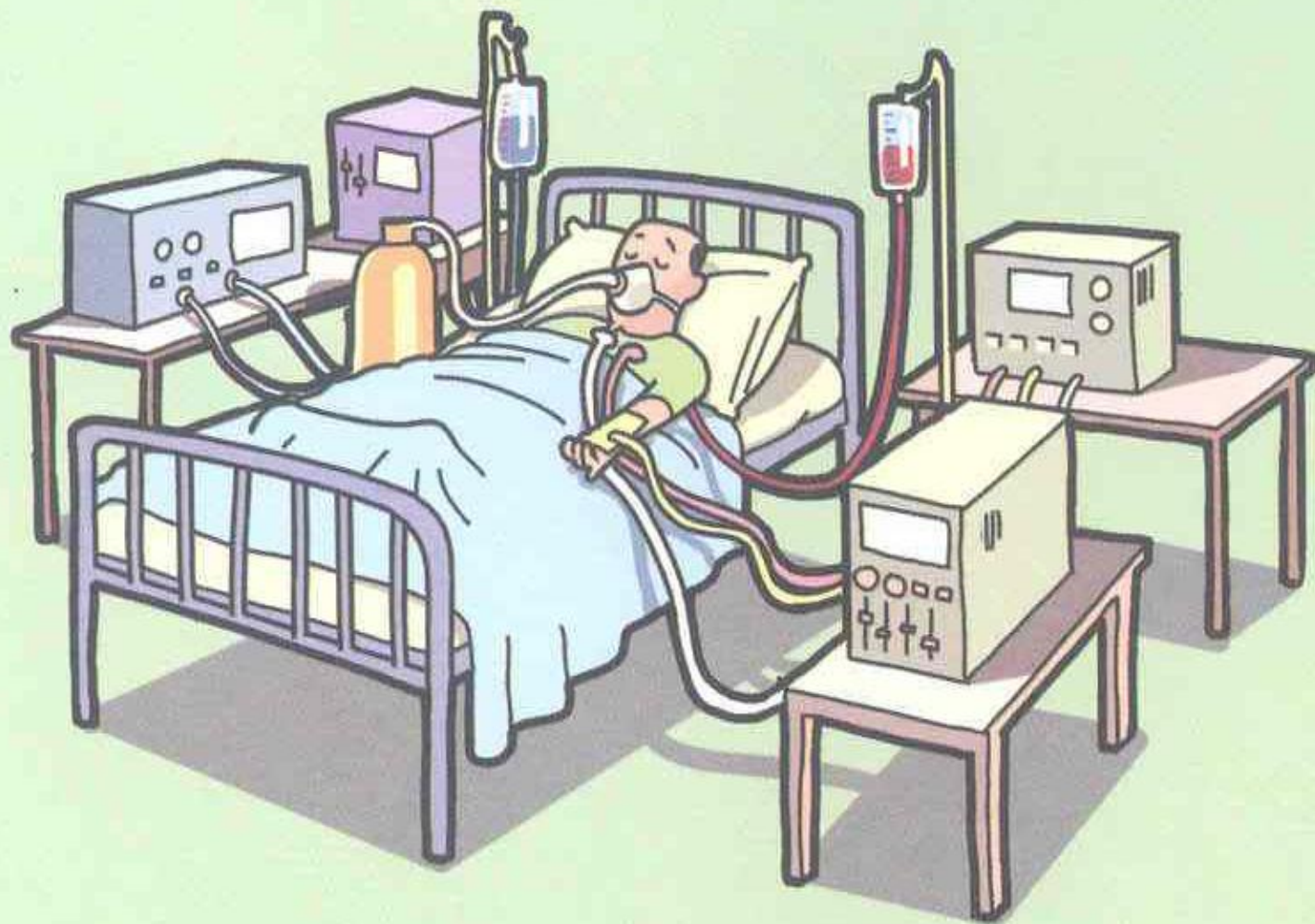
Sammi [REDACTED]
SAMMI [REDACTED]

Russell K. Nestle

17 - 11 November

<https://www.youtube.com/watch?v=wwpo6-hxkTE>

สภาพแบบนี้คุณปฏิเสธได้

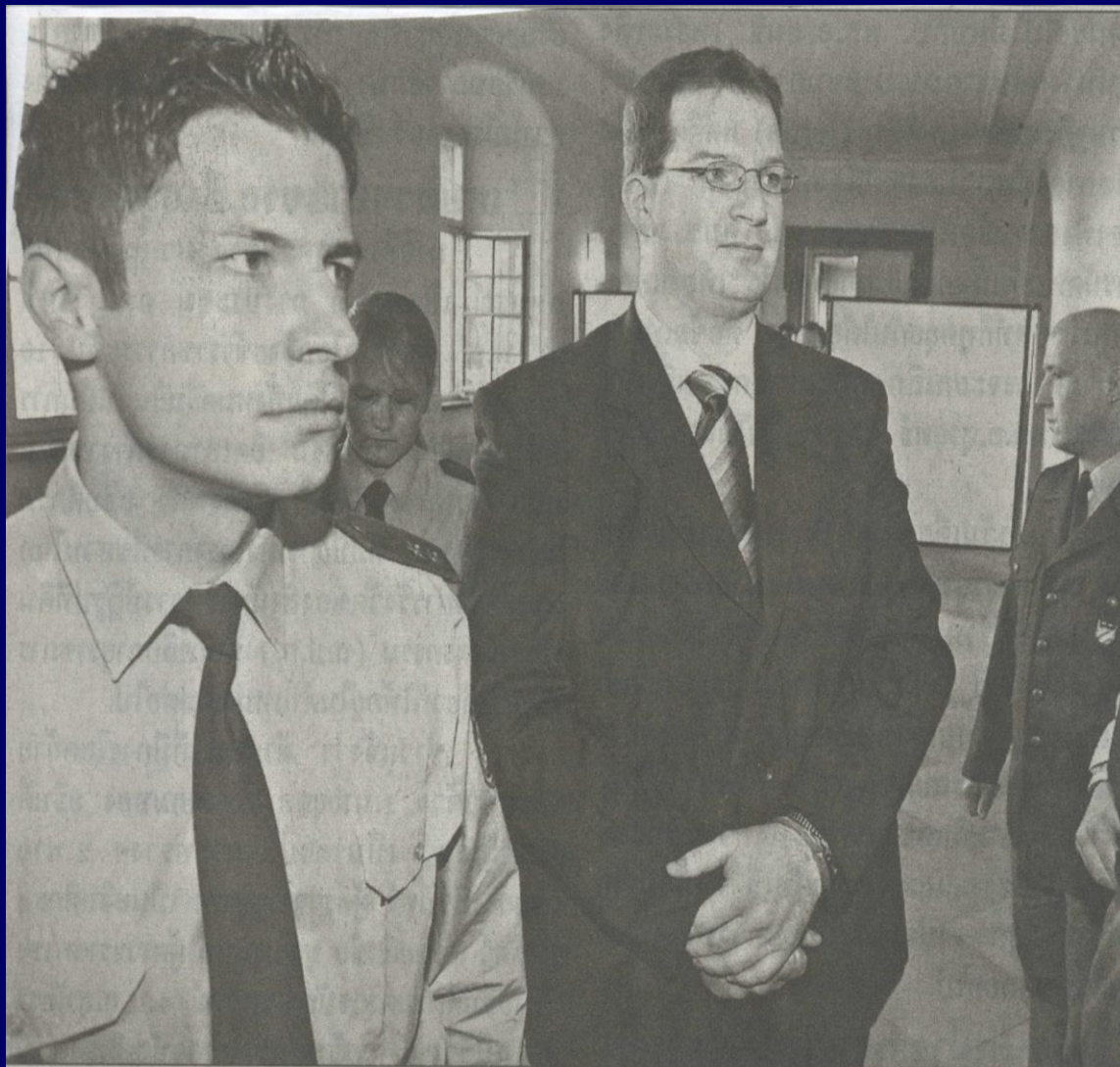
กรณีศึกษา

ชมวชิระพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยสิ้นหวัง

EUTHANASIA

- Eu = good / well
- Thanatos = death
- “Good death” = การทำให้ชีวิตจบลงอย่างไม่เจ็บปวด

▲ อ่ามहित...เจ้าหน้าที่เยอรมนีนำตัวนายสเตฟาน เลตเตอร์ อดีตบุรุษพยาบาลวัย 28 ปี ผู้มีนามฉายา “เทพบุตรมรณะ” ขึ้นศาลในเมืองเกมป์เตน ทางใต้ของประเทศ ก่อนศาลจะตัดสินให้ลงโทษจำคุกตลอดชีวิต จากข้อหามาคนไข้ 28 ราย ส่วนใหญ่เป็นคนชราด้วยการฉีดยาพิษ

▲ การอุ้มขาด...โลรองต์ ครามัวส์ (ขวา) แพทย์หญิงวัย 34 ปี และ ซองตัล ชาแนล พยาบาลวัย 41 ปี ชาวฝรั่งเศส ขึ้นศาลเมืองเปริโยเมื่อวันที่วันจันทร์ หลังตกเป็นจำเลยในคดีจ้องใจสังหารสตรีซึ่งป่วยหนักด้วยโรคมะเร็งระยะสุดท้าย ด้วยการฉีดยาพิษเข้าร่างเพื่อช่วยให้จบชีวิตอย่างสงบ การพิจารณาคดีมีขึ้นท่ามกลางเสียงเรียกร้องจากบุคคลในวงการแพทย์ของประเทศ ที่ต้องการให้การกระทำดังกล่าวสามารถทำได้โดยไม่ผิดกฎหมาย

ประเด็นปัญหาทางกฎหมาย

1. การขอหยุดการรักษา เพื่อยืดชีวิต ผิดกฎหมายหรือไม่
2. ใครคือผู้แสดงเจตนาขอหยุดการรักษา
  - แพทย์ / พยาบาล
  - ผู้ป่วย
  - ญาติ
3. ข้อกฎหมายที่ควรระวัง
4. บทบาทของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย

ชีวิตนี้ใครกำหนด

ผลการสำรวจความเห็นของประชาชน

(4 กรกฎาคม 2545 ศูนย์ประชามติ สถาบันวิจัยและพัฒนา ม.รามคำแหง)

54% เห็นด้วย   กับการปล่อยให้ผู้ป่วยตายตามธรรมชาติ

59% เห็นด้วย   ผู้ป่วยควรมีสิทธิขอตายได้

พ.ร.บ.หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2545

(ประกาศฯ เมื่อ 18 พฤศจิกายน 2545)

ม.45 กำหนดหน้าที่สถานบริการ

- ให้บริการที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ
- ให้ความเสมอภาค อำนวยความสะดวก เคารพในสิทธิส่วนบุคคลศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และความเชื่อทางศาสนา
- ให้ข้อมูลตามประกาศสิทธิผู้ป่วยโดยไม่บิดเบือน
- ให้ข้อมูลชื่อแพทย์หรือผู้รับผิดชอบในการดูแลก่อนจำหน่ายผู้รับบริการ
- รักษาความลับของผู้รับบริการ
- จัดทำระบบข้อมูลเพื่อสะดวกต่อการตรวจสอบคุณภาพ และขอรับเงินค่าใช้จ่าย

พ.ร.บ.หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2545

(ประกาศฯ เมื่อ 18 พฤศจิกายน 2545)

ม.45 กำหนดหน้าที่สถานบริการ

- ให้บริการที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ
- ให้ความเสมอภาค อำนวยความสะดวก เคารพในสิทธิส่วนบุคคลศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และความเชื่อทางศาสนา
- ให้ข้อมูลตามประกาศสิทธิผู้ป่วยโดยไม่บิดเบือน
- ให้ข้อมูลชื่อแพทย์หรือผู้รับผิดชอบในการดูแลก่อนจำหน่ายผู้รับบริการ
- รักษาความลับของผู้รับบริการ
- จัดทำระบบข้อมูลเพื่อสะดวกต่อการตรวจสอบคุณภาพ และขอรับเงินค่าใช้จ่าย

พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2550

มาตรา 8

- สิทธิในการได้รับข้อมูลด้านสุขภาพเพื่อประกอบการตัดสินใจรับ/ปฏิเสธ การรับบริการสุขภาพ
- เว้นแต่
  - ภาวะเสี่ยงอันตรายถึงชีวิต หรือจำเป็นรีบด่วน
  - ไม่อยู่ในภาวะที่จะรับทราบข้อมูลได้ และไม่อาจแจ้งต่อทายาทโดยธรรม

พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2550

มาตรา 12

- สิทธิขอยุติการรักษาเพื่อยืดการตายในวาระสุดท้าย เพื่อยุติความทรมานจากการเจ็บป่วย
  - ให้แสดงเจตนาไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
  - ผู้ให้บริการพ้นความรับผิดชอบ

กฎหมายอาญา (ต่อ)

ม.307 ผู้ใดมีหน้าที่ตามกฎหมายหรือตามสัญญาต้องดูแลผู้ซึ่งพึ่งตนเองมิได้ เพราะอายุ ความป่วยเจ็บ การพิการ หรือจิตพิการ ทอดทิ้ง ผู้ซึ่งพึ่งตนเองมิได้นั้นเสีย โดยประการที่น่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือ ปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

แนวทางพิจารณาในกฎหมายไทย

1. ไม่มีกฎหมายห้ามฆ่าตัวตาย
2. ผู้สนับสนุนให้ฆ่าตัวตายไม่มีความผิด เว้นแต่
ป.อ.ม. 293 (ยุยงเด็กอายุไม่เกิน 16 ปี หรือผู้ซึ่งไม่สามารถ
เข้าใจการกระทำของตนเอง หรือไม่สามารถบังคับการ
กระทำของตนเองได้)

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด

การแสดงเจตนาขอยุติการรักษา

1. กระบวนการออกกฎหมายเป็นไปตามขั้นตอนครบถ้วน
2. มีการรับฟังความคิดเห็นจากสภาวิชาชีพและองค์กรต่าง
3. การทำหนังสือแสดงเจตนาปฏิเสธการรักษาพยาบาล เป็นการแสดงสิทธิในชีวิตและร่างกายโดยประสงค์ที่จะให้สาธารณสุขชนได้ทราบว่าตนต้องการใช้สิทธิเช่นใด ไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีหรือความสงบเรียบร้อย

ความยินยอมที่บริสุทธิ์

1. เกิดขึ้นโดยสมัครใจ ปราศจากการขู่เข็ญ หลอกลวง หรือสำคัญผิดในข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ
2. มีอยู่ก่อนหน้าและจนถึงปัจจุบัน
3. ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดี
4. ไม่มีบทกฎหมาย บัญญัติว่าเป็นความผิดต้องรับโทษ

คำสั่งการดูแลล่วงหน้าหรือหนังสือแสดง
เจตนาการรักษาพยาบาล

Living will or Advance Directives

กฎกระทรวง

กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการตามหนังสือแสดง
เจตนาไม่ประสงค์จะขอรับบริการสาธารณสุขที่เป็นไปเพียง
เพื่อยืดการตายในวาระสุดท้ายของชีวิตหรือเพื่อยุติการทรมาน
จากการเจ็บป่วย พ.ศ. 2553
(มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 20 พฤษภาคม 2554)

ผู้ไกลชิดที่ทำหน้าที่ **proxy**

ผู้ทำหน้าที่สื่อแสดงเจตนาอาจจะบุชื่อบุคคลเพื่อทำหน้าที่อธิบายความประสงค์ที่แท้จริงของผู้ทำหน้าที่สื่อแสดงเจตนาที่ระบุไว้ไม่ชัดเจน . . . . .

คุณสมบัติของผู้ทำหน้าที่สื่อแสดงเจตนา

- อายุ 18 ปี บริบูรณ์
- สติสัมปชัญญะดี
- กรณีอายุต่ำกว่า 18 ปี ให้ขอความยินยอมจากบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้อุปการะเลี้ยงดูในการตัดสินใจแทนโดยให้ผู้เยาว์มีส่วนในการตัดสินใจด้วยเท่าที่ทำได้
- กรณีหญิงตั้งครรภ์ ให้ดำเนินการตามหนังสือแสดงเจตนาเมื่อผู้นั้นพ้นจากสภาพตั้งครรภ์

ประโยชน์ในการทำหนังสือแสดงเจตนา

■ ประโยชน์สำหรับผู้ป่วย

1. ผู้ป่วยสามารถแจ้งความประสงค์ของตนเองให้แพทย์ พยาบาล และญาติทราบเจตนาของตนเอง เมื่อไม่สามารถ สื่อสารด้วยตนเองได้แล้ว
2. ทำให้ไม่ต้องทรมานในระยะสุดท้าย จากเครื่องมือ หรือ อุปกรณ์ทางการแพทย์
3. ทำให้ผู้ที่กำลังจะจากไปได้รับการเยียวยาด้านจิตใจ

ประโยชน์สำหรับญาติและผู้ใกล้ชิด

1. เป็นการเคารพการตัดสินใจ และการรักษาศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้แสดงเจตนา
2. ช่วยลดความขัดแย้งระหว่างครอบครัว แพทย์ พยาบาล ในการวางแผนการรักษาให้เป็นไปตามเจตนาของผู้ป่วย
3. ทำให้ผู้ป่วยและครอบครัวไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายที่สูงมากจากการรักษาที่ไม่จำเป็น
4. ทำให้ครอบครัวมีโอกาสล้าลากัน หรือสร้างความเข้าใจกัน ขณะผู้ป่วยยังมีสติสัมปชัญญะ

บทบาทของพยาบาลในการดูแล ผู้ป่วยระยะสุดท้าย

คำสั่ง N.R.

N.R do not resucitate or no resucitation
หมายถึง “ไม่ต้องช่วยฟื้นชีวิต”

ผลของคำสั่ง

- ไม่ต้องใช้เครื่องมือจากเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าช่วย
- การดูแลทั่วไปยังคงเดิมและการป้องกันอันตรายต่างๆ ยังคงมีอยู่

No resucitation   มิใช่   **No treatment**

การดูแลแบบประคับประคอง

1. **Symptom control**
2. **Relief pain**
3. **Spiritual healing**
4. **Support ญาติไม่ให้เกิด guilt after death**

การเสริมสร้างคุณภาพในการดูแลผู้ป่วยช่วงปลายทางชีวิต

Quality and of life care

(Peter A. singer วารสารแพทยสมาคม USA 13 มกราคม 1999)

1. ได้รับการบรรเทาอาการเจ็บปวด และอาการทรมานอื่นๆ ที่พอเพียง
2. หลีกเลี่ยงการยืดชีวิตที่ไม่เหมาะสม
3. ให้ผู้ป่วยและญาติมีสิทธิรับรู้และเลือกแนวทางการบำบัดในช่วงปลายทางชีวิต
4. แบ่งเบาภาระของญาติผู้ใกล้ตาย
5. เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ป่วยใกล้ตายกับญาติสนิทมิตรสหาย

การวางแผนดูแลล่วงหน้าผู้ป่วยระยะสุดท้าย

- ต้องตั้งอยู่บนผลการประเมินอย่างรอบด้านและเป็นองค์รวม สอดคล้องกับความต้องการของผู้ป่วยและครอบครัว
- สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสภาพการณ์จริงของปัญหา และควรมี การทบทวนแผนอย่างต่อเนื่องตลอดกระบวนการดูแลรักษา
- ควรกระทำโดยความร่วมมือของทุกฝ่าย คือ ผู้ป่วย ครอบครัว และ ทีมผู้ดูแล
- ทางเลือกของการรักษาสำหรับผู้ป่วยแต่ละรายควรทำบันทึกไว้เป็น ดายลักษณะอักษร

บทบาทของพยาบาลในการช่วยเหลือผู้ป่วยในการวางแผนการดูแล

- เป็นผู้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ผู้ป่วยมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องสุขภาพ ความเจ็บป่วยและทางเลือกสำหรับตนเอง
- สนับสนุนให้ครอบครัวยอมรับการตัดสินใจของผู้ป่วย
- เป็นผู้ชี้แจงเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลในการกำหนดคำสั่งเกี่ยวกับการรักษาในวาระสุดท้าย
- เป็นผู้ช่วยให้มีการทบทวนแผนการดูแล
- เป็นผู้ประสานให้ผู้ป่วยได้รับการปฏิบัติตามแผนหรือคำสั่งการดูแล
- เป็นที่ปรึกษาของผู้ป่วยและครอบครัว

อุปสรรคของการวางแผนการดูแลล่วงหน้า

- ข้อจำกัดด้านเวลา อาจต้องพูดคุยกับผู้ป่วยหลายครั้ง เพื่อค้นหาความต้องการที่แท้จริง
- ทัศนคติของผู้ป่วยและญาติ ต่อการสนทนาเรื่องความตาย
- ความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจการตัดสินใจเกี่ยวกับการรักษา มอบให้แพทย์ ไม่คุ้นกับที่ผู้ป่วยจะเป็นผู้ตัดสินใจเอง
- ความกลัวว่าจะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงการดูแลได้ เมื่อตัดสินใจแล้ว
- ไม่เข้าใจเจตนาของมาตรา 12 เกรงจะไม่ได้รับการรักษา
- ทัศนคติของบุคลากรทางการแพทย์บางคนที่ยังไม่เห็นด้วยกับกฎหมาย

การเข้าสู่ภาวะสุดท้ายของชีวิต

- นอนอยู่บนเตียงเกือบตลอดเวลา
- ง่วงหลับเกือบตลอดเวลา
- รับประทานอาหารและดื่มน้ำน้อยลงเรื่อยๆ
ความสามารถในการกลืนลดลง
- ปัสสาวะมีสีเข้มขึ้นและมีปริมาณลดลง

การเข้าสู่วาระสุดท้ายของชีวิต

- ความรู้สึกเลอะเลือนและสับสนมากขึ้น
- หายใจมีเสียงดังและมีเสมหะมากขึ้น
- ลักษณะของการหายใจเปลี่ยนไป เช่น อาจหายใจไม่สม่ำเสมอ
- ผิวหนังเย็นขึ้น โดยเฉพาะปลายมือ ปลายเท้า
- มีอาการอ่อนเพลียมากขึ้นเรื่อยๆ

'พี่เป๋' ยืดชีวิตแฟนคลับ

ป่วยมะเร็งหัวใจหยุด เห็นมาเยี่ยมแฟนทันที

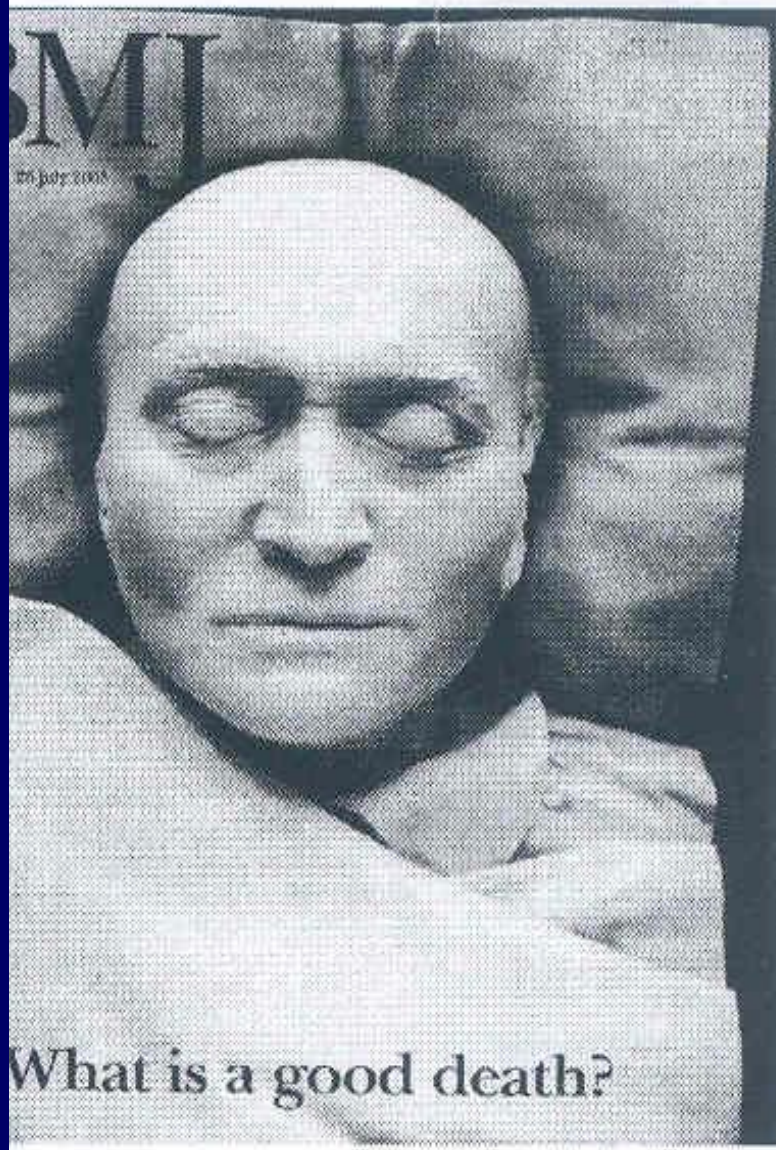
เหลือเชื่อ นักร้องเพลงลูกทุ่งชื่อดัง "พี่เป๋-สายัณห์ สัญญา" สร้างปาฏิหาริย์ ทำให้คนป่วยเจียนตายตื่นได้ แม่ของหนุ่มใหญ่ป่วยมะเร็งในเม็ดเลือดระยะสุดท้ายหัวใจหยุดเต้น ♦ *อ่านต่อหน้า 14*

◀ **มนต์เพลง...** นางาร เปรมบุญพันธ์ อายุ 52 ปี ผู้ป่วยโรคมะเร็งระยะสุดท้ายนอนติดเตียงมานานอย่างมีสติ หลังจากหัวใจเคยหยุดเต้นไปแล้ว แต่มีร้องในดวงใจ "สายัณห์ สัญญา" มาเยี่ยม (ภาพเล็ก) พร้อมร้องเพลงให้ฟัง ทำให้นางาร พี่เข็มนอกห้องปาฏิหาริย์

'เดลินิวส์ทีวี' ทาง www.dailynewstv.tv หรือ www.dailynewstv.tv/live

แนวทางในการจัดระบบบริการเพื่อการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย

1. การพัฒนาความรู้/ทักษะของบุคลากร เกี่ยวกับ กระบวนทัศน์ ทัศนคติ และทักษะการให้คำปรึกษา
2. การพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย-สิทธิการตาย
3. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของญาติ/ครอบครัว
4. การจัดการอาการปวด ความทุกข์ทรมานของผู้ป่วย
5. การปฏิบัติเกี่ยวกับการตัดสินใจการรักษา
6. การส่งเสริมให้ได้ปฏิบัติตามความเชื่อเกี่ยวกับการตาย
7. จัดการด้านกฎหมายและกฎระเบียบของโรงพยาบาล
8. การจัดการเกี่ยวกับศพ พิธีการและพิธีกรรม

What is a good death?

BMI
20 July 2005

British
Medical Association

ความตายอย่างสงบเป็นสิทธิของมนุษย์ชนโดยแท้
อาจสำคัญยิ่งกว่าสิทธิในการลงคะแนนเสียง
หรือสิทธิที่จะได้รับความยุติธรรมเสียอีก
ทุกศาสนาสอนว่า
นี่เป็นสิทธิที่มีผลอย่างมากต่อความปกติสุข
และอนาคตทางจิตวิญญาณของผู้ใกล้ตาย
ไม่มีสิ่งประเสริฐใดที่คุณสามารถจะให้ได้
นอกเหนือจากการช่วยให้บุคคลตายด้วยดี

โซเกียล รินโปเช จากหนังสือ ประตูลู่ภาวะใหม่
(*The Tibetan Book of Living and Dying*)

Q&A

